

Pia Olsen Dyhrs tale ved Socialistisk Folkepartis landsmøde

Taler

Pia Olsen Dyhr
Formand for Socialistisk
Folkeparti

Dato

14. april 2018

Sted

Kolding

Tusind tak!

Hvor har jeg glædet mig til at være her.

Lige nu, mens vi sidder her i Kolding, bliver der forhandlet i Forligsinstitutionen.

Jeg håber inderligt, at der bliver landet en aftale. At vi undgår konflikt. Men uanset, hvor vi ender, så må det være tydeligt for alle og enhver, at den her konflikt handler om meget mere end løn.

Den handler om respekt. Den handler om retfærdighed.

Rigtig mange offentligt ansatte er trætte af at blive talt ned til. Og ved I hvad? Det kan jeg ærligt talt godt forstå

De får at vide, at den offentlige sektor skal køre længere på literen. At der ikke er råd til flere hænder ... Samtidig deler regeringen skattelettelser ud til de mest velhavende. Man bruger penge på at gøre luksusbiler billigere. Klasserent må man sige. Men også torskedumt.

De offentlige ansatte er trætte af at blive kaldt forkælede, når de hver eneste dag knokler for at levere den velfærd, der gør, at vi andre trygt kan gå på arbejde, fordi vi ved, at vores børn, ældre, syge er i de bedste hænder.

Og de er møgtrætte af, at pengene til velfærden mangler, og det er dem, der må gå hjem med ondt i maven, fordi der ikke var tid til at lytte, da en borger havde

behov for at snakke.

Så skulle vi ikke sende en hilsen til Løhde og Ziegler her fra SF's landsmøde og sige, at vores dygtige pædagoger, lærere, sosu'er, sygeplejersker, politifolk, fængselsbetjente, gartnere, rengøringsassistenter, embedsfolk, handicaphjælpere - ja, alle offentligt ansatte har krav på respekt. At det er tid til at styrke velfærden og sikre ordentlige arbejdsvilkår.

Ikke det modsatte.

Og så til en god nyhed!

For et par måneder siden kunne NASA fortælle, at hullerne i ozonlaget er ved at lukke sig. Måske kan flere af jer huske, hvor bange vi var for hullerne i ozonlaget. At vi alle skulle bære særligt tøj og bruge mere og mere solcreme.

Hvis jeg i dag fortæller min 10-årige datter om ozonhullerne, vil hun se uforstående på mig. Men os, der var børn i halvfjerdsene voksede ikke kun op med hjemmesyet tøj, brune smækbukser og grydehår. Vi voksede op med frygten for, at ozonhullerne ville vokse sig så store, at de ville efterlade jorden ubeboelig.

Min frygt, den var måske nok overdreven, men truslen mod kloden var reel. Heldigvis trådte verdens ledere i karakter. De satte sig sammen, skabte Montrealprotokollen og forbød de stoffer, der nedbrød ozonlaget. Det var blandt andet freon, som dengang blev brugt til køleskabe og spraydåser. Køleindustrien, ja, den hylede og skreg, men omstillede sig – endda hurtigt. Det var sågar to danske køleskabsproducenter, Gram og Vestfrost, der gik forrest, viste vejen og skabte en masse arbejdspladser herhjemme. I dag er der vist ikke nogen, der for alvor savner freon.

Ozonhullerne - de er ganske vist ikke forsvundet, men godt på vej. Grøn omstilling i praksis. Ikke en fjern utopi. Og nej, det er ikke disruption. Det er bare sund fornuft. Man behøver ikke brænde sit køleskab ned hver syvende år.

Og hvorfor skal vi så tilbage i tiden?

Det skal vi fordi, at nyheden om, at ozonhullerne lukker sig, er en historie om håb – om at handling kan skabe forandring – til det bedre.

Håb, når forhindringerne ellers føles uoverstigelige.

Den viser os, hvor meget vi kan ændre politisk, hvis vi står sammen og ikke stiller os tilfredse med status quo. Der er ikke nogen, der siger, at det var nemt dengang, det er det heller ikke nu. Men det var ikke umuligt. Det er ikke umuligt. Men i en tid, hvor der er langt mellem de gode nyheder, så har vi brug for håb og tro på, at vi sammen kan ændre verden.

Ja, kald mig bare naiv, men jeg tror, vi kan, hvis vi vil.

Tænk, hvis vi i fællesskab blev enige om at afskaffe børnefattigdom?

Tænk, hvis vi blev enige om at give naturen dobbelt så meget plads i Danmark?

Tænk, hvis vi blev enige om, at ingen syge eller nedslidte skal tvinges i arbejde?

Tænk, hvis vi blev enige om, at ingen børn skal forlade folkeskolen uden at kunne læse, skrive eller regne?

Er det så urealistisk?

Nej.

Det kan godt være, at tiden ikke er med de progressive kræfter i de her år, men hvis vi lader liberalisternes fortælling stå uimodsagt, så har vi tabt på forhånd. Ja, så vinder egoismen, ufriheden og de få på bekostninger af de mange, naturen og den progressive vision om en bedre verden.

Det bliver ikke med SF.

Nogen siger, at ideologierne er døde, måske er det bare mig, men er lighed, frihed og fællesskab ikke lige så relevante pejlemærker, som de altid har været?

Ligesom også HÅB.

Vi har brug for at tro på hinanden, tro på en bedre fremtid. Det kræver grundlæggende samfundsforandringer – og ikke bare små lappeløsninger.

Vi ved – at de store samfundsryk; kvinders stemmeret, 37-timers arbejdsuge, ret til løn under sygdom, ret til pension, ret til hjælp ved arbejdsløshed, fri og lige adgang til behandling på et sygehus, ret til uddannelse ikke faldt ned fra himlen. De er resultater af hård og vedvarende politisk kamp.

Hvordan var det nu, at kvinderne fik stemmeret? Kender I historien?

I slutningen af det nittende århundrede gik en gruppe kvinder sammen og besluttede sig for at kæmpe for kvinders stemmeret. Dengang kunne man ikke like eller dele, næh, datidens måske mest aktive feminist, Matilde Bajer, gik rundt og bankede på døre for at udbrede budskabet.

Derudover gjorde kvindebevægelsen noget, som nogle mænd vil sige, at kvinder er rigtig dygtige til: De var pisse irriterende.

Kvinderne tog rundt til møder med de mandlige politikere og stillede det samme spørgsmål igen og igen, og det var i en periode, hvor det ikke var velset, at en kvinde tog ordet på et offentligt møde. Essensen i spørgsmålet var hver eneste gang sprængfarligt i sin enkelhed: ”Hvad er din holdning til kvinders stemmeret?”

I 1915 lykkedes det som bekendt. Havde Matilde Bajer kunne twerke var det måske gået endnu hurtigere. Jeg skal ikke kunne sige det.

... Eller et meget aktuelt eksempel, Hovedaftalen, som bygger ovenpå Septemberforliget. To milepæle i Danmark, som ændrede vores arbejdsmarked radikalt, og som betyder, at vi på Christiansborg ikke dikterer løn- og arbejdsvilkår, nej, det ordner arbejdsmarkedets parter selv.

De store forandringer sker ikke af sig selv eller ved at sidde side om side i rundkreds og flette hinandens hår. De sker gennem det hårde arbejde i kommunalbestyrelsen, i forældrebestyrelserne, i fagforeningerne, grønne

organisationer, gennem et vedvarende og mærkbart pres. Eller med den gode Carl Scharnbergs ord:

Alt det, der er nået, er betalt med arbejde, kampe, ofre, slid, skuffelser, udholdenhed, nederlag, og kun fordi nogle aldrig gav op, nåede vi videre!

Det er netop derfor, vi er samlet her i dag.

Vi har stadig meget at kæmpe for.

Det blev lige til en tur rundt i atmosfæren og historiebøgerne, men det er vigtigt det her. Og inden jeg kommer alt for godt i gang, må det være på sin plads at sige velkommen til SF's landsmøde.

Velkommen til alle jer, der er med til at gøre SF til netop SF.

Velkommen til klimaaktivister. Faglige repræsentanter, søsterpartier, venner fra ind- og udland, kloge og inspirerende SFU'ere.

Og en særlig varm velkomst til alle by- og regionsrødder og alle de mange folk, der tilbage i oktober knoklede for at give SF det gode resultat, som vi fik. Det skyldes først og fremmest, at I hang i lygtepælene, at I viste, at SF stadig er partiet, der kommunalt og regionalt kombinerer visioner med konkrete fremskridt. Vi stod sammen. Kæmpede sammen. Efter nogle svære år er vi atter på rette spor igen. Det er blevet forår. Også i SF.

Takket være jer, så er SF nu igen det næststørste kommunale parti i centrum-venstre. Vi fik 126 byrådsmedlemmer, 14 regionsrådsmedlemmer, 4 nye borgmestre i København Sisse Marie, Odense Brian, Aarhus Thomas og ikke mindst på Langeland, hvor Tonni gjorde rent bord. Kan I ikke rejse jer op, alle jer, der blev valgt ind, så vi kan hilse på nye og kendte ansigter, der skal gøre vores kommuner og regioner til bedre steder at bo og leve i.

Lad os rejse os alle sammen, for jeg ved, at alle her i lokalet har knoklet og lad os give hinanden en hånd, som kan høres i hele Kolding.

Mens jeg forberedte denne tale, har jeg tænkt en del over, hvorfor håb og frihed er så vigtigt for os. Hvorfor det er så vigtigt, at vores projekt bygger på håb for fremtiden. Og hvorfor dommedagsprofeterne og dem, der kæmper for de riges ret til at blive endnu rigere, ikke skal have lov til at svinge taktstokken i dansk politik. De har jo ikke løsningerne på de problemer, vi står overfor.

Jeg vil gerne tage jer med tilbage til Vestegnen i 70'erne.

Jeg voksede selv op i det, vi dengang kaldte for et socialt boligbyggeri i Vallensbæk. Røde murstenshuse i to etager. Det var byens eneste sociale boligbyggeri, så vi var mange blandet sammen. Men et dejligt sted med masser af gode legekammerater. Min mor var rengøringsassistent og min far var snedker og alt-mulig-mand, indtil han blev for syg til at arbejde. Min mor flyttede fra min far, da jeg var elleve – jeg blev hos min far. For jeg vidste, at en eller anden skulle jo passe på ham. Han var kronisk syg og alkoholiker.

Når man vokser op med en far på den måde, så bliver mistro et værn mod konstante skuffelser. Man finder på dårlige undskyldninger, når vennerne spørger, om de må komme hjem til én, når skolelæreren gerne vil have en snak med ens far, når der er koncert, og forældrene bliver inviteret med. For alt i verden vil man ikke vise, at facaden revner bagved. Det gemmes væk. Man holder hurtigt op med at tro på, at verden vil én det godt.

Hvorfor skal I høre om min barndom – jo, fordi jeg ved, at jeg langtfra er det eneste barn, der har været i den situation – eller er i den situation. Det er desværre mange børn. Og det behøver ikke at være misbrug, psykisk eller fysisk vold. Det er alt, der slider. Sygdom, forældre, der har svært ved at få et arbejde og meget mere. Når man er på kanten af samfundet, så er livet ikke en dans på røde roser.

Ja, måske derfor bliver jeg oprigtig gal, når de blå partier langer ud efter kontanthjælpsmodtagere eller syge mennesker, kalder dem dovne eller umotiverede. Når man er på røven, så er det sgu ikke en pisk, man har brug for, for man bruger i forvejen alle sine ressourcer på bare at holde sig oprejst hver eneste dag.

Og hvad har det med håb at gøre? Jo, en hel del.

Vi har noget fuldstændig unikt i Danmark, som vi skal passe på. Som vi skal styrke og forbedre. Vores velfærdssamfund er en historie om politisk kamp og store ofre. Men også om tro og håb og en insisteren på, at fremtiden kan blive bedre end fortiden.

En insisteren på, at når Muhammed bliver banket gul og blå af sin far, så er det ikke kun Muhammeds problem. Eller hvis Mettes mor ikke har penge til fodboldstøvler eller aftensmad sidst på måneden, så er det ikke kun Mettes problem. Nej, vi tror på, at du ikke er de vilkår, du er født i. Vi tror på, at alle fortjener en chance. Vi ved, at når vi står sammen, så står vi stærkest.

SF har altid været et frihedsparti. Ikke som de borgerlige, der kæmper for frihed til at forurene eller frihed til ikke at bidrage til fællesskabet. Nej. Vores frihedsprojekt handler om, at alle borgere skal have frihed til at være netop den, de er. Frihed til at leve det liv, de drømmer om. Og vi ved, at den frihed bedst sikres for den brede befolkning, hvis vi har et stærkt fællesskab, hvor vi løfter i flok. Som kan fungere som trampolin for de børn, der vokser op i dårlige kår, eller de kvinder, der er underlagt en patriarkalsk og undertrykkende kultur.

Netop derfor går det mig også på, når Lars Løkke Rasmussen turer frem med en ghettoplan, som vil afvikle ghettoer ved alene at tage pengene fra lejerne. For så bliver det jo ikke et frihedsprojekt, som netop burde være hele meningen med at nedbryde parallelsamfund.

I SF har vi selv fremlagt en plan for at gøre op med parallelsamfund. Den handler om at afvikle belastede boligområder ved at give beboerne bedre muligheder. En plan, som netop bygger på troen på, at vi kan skabe et Danmark, hvor der er mest mulig frihed for alle. Hvor ingen kvinder skal leve under undertrykkende strukturer, hvor ingen børn skal vokse op med vold i hverdagen. Hvor unge mennesker ikke efterlades uden uddannelse og kundskaber til at klare sig i det danske samfund. Hvor alle kan leve i frihed

Elvis Presley-nummeret ”In the ghetto” varer to minutter og 47 sekunder. Det må siges, at være ligeså lang tid som Lars Løkke har brugt på at bekymre sig om de beboere, der bor i vores ghettoer.

Så lad os nu gøre det her ordentligt. Som en massiv social indsats. Det vil SF kæmpe for.

Håb og tro på forandringer ligger i SF's DNA. Vi er i politik for at forandre til det bedre.

Mens de blå har været ved magten, har vi været kritisk, men også konstruktiv, opposition. Lige så snart regeringsmagten skifter, så er SF klar til for alvor at trække Danmark i den rigtige retning igen.

Derfor skal vi på det her landsmøde bruge noget tid på at tale om vores visioner. Ja, vi skal op i de højere luftlag, men visionerne skal også konkretiseres i politiske fremskridt, som bringer os tættere på visionerne.

Og her er vi tilbage ved SF's DNA.

Vi sidder jo ikke og venter på revolutionen. Vi kæmper hver eneste dag for håndgribelige forbedringer.

Vi befinder os mellem de revolutionære og reformisterne. Vi er med Aksel Larsens ord centrister. Vi forener visioner med realpolitik.

Det må også være vores tilgang til en ny rød regering.

Derfor er jeg heller ikke så optaget af røde eller grønne linjer, som andre. Jeg frygter, at hvis vi skaber tvivl om, hvem vi peger på som statsminister, så giver det kun de blå vind i sejlene.

Og helt ærligt. Hvad er alternativet til Mette Frederiksen? Lige meget hvordan vi vender og drejer det, er svaret Lars Løkke Rasmussen.

Eller Lars Løkke vil måske selv sige, at der er to alternativer til Mette Frederiksen. Statsminister Lars Løkke Rasmussen og privatpersonen Lars Løkke Rasmussen.

Men uanset hvad; kære venner – SF kommer aldrig til at pege på Lars Løkke ...

Betyder det så, at vi udskriver en blankocheck til Socialdemokraterne? Nej. Vi vil stille konkrete krav til den førte politik og kæmpe for at få de afgørende mandater for konkrete fremskridt. Vi kommer ikke til at blåstemple, at der laves lyseblå politik med de blå.

Det vigtigste for SF efter et valg bliver at slå for at få SF-politik gjort til virkelighed. Derfor skal vi også på det her landsmøde vedtage hvilke politiske temaer, der er de vigtigste for os efter et valg. Dem skal vi så frem mod folketingsvalget konkretisere, så vælgerne klart og tydeligt kan se, hvilken retning vi ønsker for Danmark, og hvilke konkrete ting vi vil slå for.

Alt efter hvilken styrke vælgerne giver os, hvilke indrømmelser vi kan få på et regeringsgrundlag og på den overordnede politiske retning, vil vi placere os lige præcis der, hvor vi kan få størst indflydelse. Det kan så i sagens natur enten være i regering, som støtteparti eller som klar opposition alt efter den førte politik. Det kan vi først afgøre efter et valg, når vi kender den parlamentariske situation; hvilke indrømmelser vi kan få samt den politiske vision for en ny regering.

Vi er optaget af, at få vores politik gjort til virkelighed. Det skal vi fastholde som vores ledetråd. SF skal ikke i regering for enhver pris. Det skal altid være de politiske resultater, der skal være det styrende for vores position. Vi kommer aldrig igen til at sige ja til at føre borgerlig økonomisk politik. Aldrig!

Vores politiske krav skal være med til at trække Danmark i en mere rød og grøn retning, de skal afspejle vores vigtigste visioner, de største udfordringer, vi står overfor, og samtidig have en realistisk mulighed for at kunne samle flertal.

Jeg vil derfor gerne her bruge lidt tid på at tale om, hvor jeg ser tidens største udfordringer.

En af de største udfordringer er den voksende ulighed.

Den neoliberale samfundsmodel har jo spillet fallit – igen og igen bliver det udstillet ved dybe og alvorlige kriser. Finanskrisen i 2008, klimakrisen, den galoperende ulighed.

Uligheden skal bekæmpes fra to sider.

På den ene side ved at udjævne økonomiske forskelle gennem klassisk omfordeling. På den anden side ved at styrke velfærdsstaten, som har gjort Danmark til et af verdens mest lige og frie samfund.

For en måned siden var jeg på Herlev Hospital. Neurologisk sengesnit. Jeg havde fået lov til at følge sygeplejersken Simone. Det imponerede mig at se, hvordan hun og hendes kollegaer supplerede hinanden og klarede en hverdag, når der var pres på. Og ja, der er pres på det meste af tiden. Der løbes mellem patienter, udskrivelse af borgere, dosering af medicin, når der skal findes en hospiceplads. Alligevel får personalet en lang, steril gang i et gråt betonbyggeri til at være et ok sted at være - med et smil og en kærlig berøring på det rigtige tidspunkt.

Jeg blev faktisk helt rørt, da jeg hører om en patient, der udskriver sig selv, selvom han ikke er helt rask. Lægen Nina skynder sig lige at ringe til mandens datter, så datteren ved, at han er på vej. Det kunne snildt have været min egen stædige og egenrådige far, som heller ikke altid vidste, hvad der var bedst for ham selv. Der blev også ringet til praktiserende læge og hjemmepleje, og hvor er det smukt, for det viser jo, hvad velfærd er. At det ikke bare handler om at blive behandlet, få medicin og blive udskrevet, men i høj grad om, at der er den nødvendige tid til at tage hånd om hinanden.

Til at se den ældre, forvirrede mand, der har brug for at blive fulgt hjem eller den fødende kvinde, der har brug for at blive holdt i hånden, når hun er bange, fordi hun skal køres til akut kejsersnit. Den ekstra omsorg, som er svær at sætte på formel i et regneark. Og nej, Sophie Løhde, der var ikke tid til en ordentlig frokostpause ...

Det jeg så på Herlev, var ikke perfekt, for der var travlt og alt for megen unødvendig dokumentation, men alligevel var det i sin essens, det velfærdssamfund jeg elsker.

Desværre hører jeg fra flere og flere, at år efter år med nedskæring, øget krav til dokumentation og krav om effektivisering har sat sine spor. Faktisk så meget, at vi må spørge os selv. Kan vi være det bekendt? Har vi stadig velfærd i

verdensklasse?

Er det godt nok, når man skal være nervøs for sin gamle mor eller far, fordi de ikke kan klare sig selv i hjemmet, men udsigten til en plejehjemsplads er lang og hjemmehjælpen alt for skrabet?

Er det godt nok, når én pædagog bliver overladt alene med en stor børnegruppe og hverken har tid til at trøste eller skifte ble – simpelthen fordi han bruger sin tid på at undgå, at der sker ulykker?

Svaret er selvfølgelig et rungende nej.

Der er huller i det sikkerhedsnet, som vores velfærdsstat jo er, og det begynder at blive alvorligt. Buen er ganske enkelt spændt for hårdt. Ja, for hvad er det, der sker, når velfærden bliver udsultet? Så går det ud over de svageste i det her samfund.

For et par uger siden var jeg på besøg i Vesthimmerland hos et fantastisk menneske. Pia. Hun er ramt af kontanthjælpsloftet, lider af posttraumatisk stress og angst. Hun vil gerne arbejde, men kan ikke. Med fire børn skal maden rationeres, bananer bliver ikke købt, for de bliver spist alt for hurtigt og familien savner, at der er råd til hamburgerryg. Alt bliver givet til børnene - hun er en rigtig løvemor, men ofte er alt bare ikke nok ... Som om hun ikke er presset nok af sygdom, krav fra jobcenter og kommune ... så skal hun også slås for at få mad på bordet.

Der er nogen, der mener, at vi ikke har råd til at rive kontanthjælpsloftet ned. Jeg mener simpelthen, at vi ikke har råd til at lade være.

Regeringen har jo selv regnet på effekten. 600 er kommet i arbejde, mens 10.500 børn er blevet fattige. Altså tæt ved 18 fattige børn for én enkelt i arbejde. Det er jo så absurd, at selv Joachim B. Olsen burde kunne se det.

Det staten sparer i kroner og øre på den korte bane, tabes i tifold på den lange. Især menneskeligt. Men også økonomisk. Det er ganske enkelt en pissetårlig forretning at lade børn vokse op i fattigdom. Det bør et nyt flertal gøre en ende

på som noget af det første.

Og hvis pengene mangler, så lad dem i toppen, som i disse år oplever pæne fortjenester, spytte lidt mere i kassen. Det er der vist ingen af dem, som kommer til at gå sultne i seng af.

Lad os da hurtigst muligt melde Danmark ind i arbejdet for en skat på handel med værdipapirer, altså den såkaldte finansskat, som flere europæiske lande arbejder på.

Lad os sætte tommelskrueerne på over for skattesnyderne.

Lad os kræve, at de multinationale virksomheder beskattes af den aktivitet de har i Danmark – ikke kun af deres overskud. Eller ved at beskatte de største formuer – bare en lille smule mere.

Og nej, jeg er ikke misundelig – jeg har faktisk slet intet imod, at man kan give den en skalle og tjene lidt ekstra. Eller at nogle har de gode ideer og derfor skaber arbejdspladser og tjener godt. Men jeg har noget imod, at man laver et kontanthjælpsloft, ser stort på nedslidning og udhuler velfærden, alt imens at man sidder på hænderne, når det kommer til at sikre fair skatteindbetalinger og bekæmpe snyd.

Hvis en ny rød regering skal være rød - ikke blot af navn, men også af gavn - skal den arbejde for et mere lige Danmark. Ved at styrke vores velfærdssamfund og ved at sikre en bedre fordeling af goderne, så helt almindelige lønarbejdere såvel som de mest udsatte i det her samfund også får del i velstandsstigningen.

Jeg har en helt konkret idé til første skridt til at bekæmpe uligheden. Skulle vi ikke begynde med at rive kontanthjælpsloftet ned?

Jeg vil gerne tage jer med dybt ind i en svensk skov et par minutter. Her går to mænd rundt og samler bær. Pludselig ser de en stor bjørn, der slikker sig sultent om munden. Den har ikke fået vådt eller tørt længe, og den ville elske en bid menneskekød. Den ene af de to mænd hiver et par løbesko frem fra rygsækken, mens den anden måbende spørger: Du tror vel ikke, at du kan løbe fra bjørnen?

Hvortil den anden svarer: Næh, men det behøver jeg heller ikke. Jeg skal bare løbe hurtigere end dig.

Kender I billedet fra jeres egen hverdag?

Ja, jeg ved godt, at de færreste af jer heldigvis behøver slås med bjørne i svenske skove, men måske har I oplevet, at vi i mange af livets forhold bliver presset til at løbe hurtigere og hurtigere. Det er som om, at hvis vi bare løber lidt hurtigere end kollegaen, så bliver vi måske ikke fyret, hvis vi får højere karakterer end klassekammeraterne, så kommer vi måske ind på drømmestudiet. Vi kæmper mod hinanden, fra vi er helt små i en konkurrence uden vindere. Der er kun tabere.

For nylig viste en stor undersøgelse, at unge danske pigers mentale sundhed er i frit fald. Godt fire ud af ti unge kvinder har ondt i livet. Fire! Og tallet er fordoblet siden 2010. Alt for mange unge har det rent ud sagt ad helvedes til. Som mor og bonusmor til tre skønne piger, så hører jeg selv historierne fra nært hold. Om klassekammerater, der lider af alvorlig angst, der sulter sig eller skærer i sig, som får ødelagt det, der burde være et ubekymret ungdomsliv med kærester og fester, af krav og fuldstændig opskruede forventninger til, hvad de skal præstere.

Og selvom det er oppe i tiden, at alt er din egen skyld, og hvis du bare går til en coach, så bliver du mere robust, så vil jeg vove pelsen og sige, at der er noget ravruskende galt.

Det er et sygdomstegn på vores samfund. At vi har travlt med at fikse det ydre – alt skal være perfekt, samtidig med at det opløses indefra.

For jo, Facebook og Instagram udfordrer børne- og ungdomslivet, men det er stadig os voksne, der sætter normerne og rammerne.

Det er ikke hele forklaringen, men en vigtig del er, at den konkurrence, som vi ser på markedet og i arbejdslivet, også har inficeret vores børns hverdag.

40 procent af de adspurgte i en undersøgelse svarede direkte, at de havde brug for at få topkarakterer for at være tilfredse med sig selv. 40 procent! Kan det måske have noget at gøre med at der er flere uddannelser, hvor gennemsnittet

efterhånden er så højt, at det kræver næsten rene 12-taller at komme ind. Eller kunne det have noget at gøre med, at børn skal evalueres i nationale tests, fra de begynder i skole?

Og nej, alting er ikke samfundets skyld, men vi bliver nødt til at ændre kursen. For det er jo ikke kun vores børn og unge, der slår sig på konkurrencestaten. Stress er for pokker blevet en folkesygdom, og flere og flere voksne bliver alvorligt syge med depression. Vi har erstattet den kamp vores bedsteforældre havde for at få aftensmad på bordet med en kamp om ikke at blive spist og derefter spyttet ud i tusind stykker af et glubsk konkurrencesamfund.

Da jeg besøgte Herlev Hospital var det klart, at stressniveauet var højt, dokumentationskravene for store, og det tager tid fra det, som sygeplejerskerne gør allerbedst; plejen af de syge. Det samme hører vi fra daginstitutioner og fra hjemmeplejen. Vi er ved at udvikle et menneskefjendsk system. Det kan og skal vi ændre.

Læg mærke til, at jeg siger KAN:

For nogle år siden skulle de ansatte i København Kommunes ældrepleje have en lille computer med rundt. Den fungerede som et stopur og var et led i en dokumentationskultur, hvor der var mellemtider på alt, støvsugning, personlig pleje og pilledosering. Havde Fru Andersen mere lyst til at sidde og tale om sorgen efter sin mands død, så var der ikke en knap til det i computeren. Systemet var netop bygget til at undgå den slags svinkeærinder.

Det var et menneskefjendske system. En komplet misforståelse af, hvad velfærdsstaten skal kunne i min bog. Heldigvis hev vores egen daværende borgmester i København, Ninna Thomsen, tæppet væk under modellen. Hun standsede stoppurene. New public management blev erstattet med tillid og arbejdsglæde. Og ja, fleksibel arbejdstid, så ansatte i perioder af deres liv kan sætte farten ned.

Måske skulle vi gøre det samme i folkeskolerne og på de videregående uddannelser!

I SF foreslår vi en ro-på-reform, hvor vi ændrer kursen for hele samfundet.

Vi skal gå imod perfektions- og optimeringsstræben, som handler om, at vi altid kan blive mere perfekte. Smukkere, tyndere, hurtigere, dygtigere, klogere. Vi kan se, at vi som samfund ikke kan holde til det.

Vi bliver nødt til at give plads til at være uperfekte og tid til de ting, der ikke kan måles i et regneark og vejes på en økonomisk vægt. Det er jo netop alt det vigtige i livet. Vi skal have lov til at være mennesker på godt og ondt. Med for meget krudt i røven til at sidde stille i skolen, hængepatter, store næser, bumser, nørdede ideer, skæve tænder, angst og fobier, sorg. Vi er gode nok!

Tusind tak til SFU for en stærk og vigtig kampagne. Tak for jeres personlige fortællinger I viser vejen ... Skulle vi ikke give SFU'erne en hånd.

Der skal være plads til at fejle, og kommer det til at komme negativt ud på nationalregnskabet, så er det okay med mig. Det er selvfølgelig ikke et mål i sig selv, men det må være en rimelig omkostning i et samfund, hvor vi trods alt stadig er mennesker af kød og blod.

I har sikkert lagt mærke til, at naturen er ved at folde sig ud i de her dage. Man bliver helt glad i låget.

Og prøv engang at lukke øjnene. Forstil jer en dansk skov med birk, bøg og gamle egetræer. Prøv at lukke øjnene og mærk duften af mos, bark, gamle træer, der rådner, nye træer, der vokser frem, lyt til sanglærken og stærens toner.

Eller:

Prøv at fornem duften på en varm sommerdag fra en eng med vilde valmuer, gyldenris, røllike og kløver.

Eller:

Det brusende gråblå Vesterhav, sandet fra de varme klitter mellem tærne, salt og lyng i næsen.

Jeg tør vædde på, at de fleste af jer sidder og smiler derude.

Jeg tror rigtig mange af os bevidst eller ubevidst har naturen som et af de vigtigste goder i vores hverdag. Tænk bare på, hvordan børn opfører sig, når de bliver sluppet løs i en skov eller på en strand.

Hvorfor bliver naturen så behandlet så stedmoderligt i Danmark? Vi er et af de mest opdyrkede lande, og selvom jeg også elsker en blomstrende raps- eller kornmark, så er den natur, som vi kan bruge og nyde bare så nødvendig. Lad mig komme med lidt kedelig fakta: De sidste 40 år er der forsvundet tre millioner fugle fra det åbne landskab. Fire ud af fem viber er væk. Mens den vilde natur er i fremgang i Europa, så går den tilbage i Danmark. Og godt hjulpet af regeringen.

Man begyndte med kysterne, og nu er man så i gang med at ophæve en lang række Natura2000-fredninger, som ellers sikrer, at natur, som er vigtig for dyre- og planteliv, bliver plejet og bevaret.

Da SF sad i regering fik vi gennemført Naturplan Danmark, som skal sikre mere natur. Mange kommuner har gang i fantastiske ting. Der er blevet sat vilde heste ud i Bøtøskoven på Falster og på Langeland. Vi skal videre ad den vej. Vidste I for resten, at der engang boede elefanter i Danmark? Ja, nu forestiller jeg mig ikke nødvendigvis, at vi skal sætte elefanter ud, men vi skal have mange flere dyr ud i parker, skov og marker.

Vi har tre helt centrale prioriteringer, som er ambitiøse ja, men bestemt ikke urealistiske:

For det første: Naturarealet på land skal senest i 2050 udgøre mindst 40 procent, og 17 procent af Danmarks samlede areal skal være udlagt med natur og biodiversitet som det primære formål.

For det andet: Om ti år skal der ikke være nogen dyr, der er truede af udrydning i Danmark.

For det tredje: Det må ikke indebære direkte tab for jordejeren at huse, pleje eller skabe natur, samtidig med at loven skal sikre opretholdelse af forureneren betaler-princippet.

Vi er selvfølgelig til at tale med, men det er ikke til diskussion, at naturen skal have en central plads i en SF-støttet regering.

Det gælder også klimapolitikken. Vi skal tilbage til en ambitiøs klimapolitik! Da vi selv var en del af regeringen tilbage i 2011, fik vi skrevet ind i regeringsgrundlaget, at Danmarks CO₂-udslip skulle nedbringes med 40 procent i 2020. Der lød et ramaskrig. ”Det kan overhovedet ikke lade sig gøre”. ”Danmark går i stå”. Dansk Industri var oppe i det røde felt.

I dag – selv med alle tænkelige obstruktioner fra den nuværende sorte regering – regner vi med at nå op på 39 procent. Er Danmark blevet fattigt? Har virksomhederne måttet dreje nøglen om? Nej, de klarer sig bedre end nogensinde før. Og det skaber tusindvis af arbejdspladser.

Derfor skal vi have nye, ambitiøse mål. Det er ikke urealistisk for Danmark at 100 procent af energien i elnettet kommer fra vedvarende energi i 2030. Det kan og skal vi nå!

Den grønne danske succeshistorie bygger på, at vi tør være ambitiøse. Vi tror på, at vores virksomheder er så dygtige, at de nok skal kunne klare sig i den globale konkurrence selv, når de lever op til verdens højeste miljøstandarder. Vi ved, at de ofte klarer sig på grund af de høje miljøstandarder.

Hvad skal den næste klimaambition så være? Mit bud er: ingen nye benzin eller dieslbiler i bilforretningerne efter 2030. Det er et ambitiøst mål, ja, men ikke mere ambitiøst end at Norges regering, som består af Venstres og Dansk Folkepartis søsterpartier har skrevet samme mål ind i deres ”regeringsplatform”.

Selvfølgelig betyder det ikke, at sygeplejersken eller håndværkeren ikke længere kan bruge deres benzinbil efter 2030, men det betyder, at vi ligeså langsom begynder at omstille de danske privatbiler til et bæredygtigt alternativ. Og at alle nykøbte biler ikke skal udlede nogen klimagasser!

På samme måde skal vi have landbruget ind i kampen. Og nej, man kan endnu ikke sætte et filter på køer og fikse deres prutter. Men man kan ændre køernes foder, så de forurener meget mindre. Vi kan rigtig meget, men det bliver ikke gjort, fordi man i alt for høj grad tænker på kortsigtet profit, fremfor langsigtede løsninger.

Og nu står vi med en miljøminister, der mener, at en kornmark er natur. Og det er da dejligt for ham, at han er typen, der kan stå foran brødhylden i Netto og forestille sig lærkesangen. Men vi andre har altså lidt større ambitioner.

Det er afgørende for os, at en ny rød regering ikke kun er rød. Den skal i høj grad også være grøn. Man kan sige mange ting om vores tid i regering, men man kan ikke betvivle, at vores miljø- og klimapolitik, ja, undskyld udtrykket, sparkede røv.

Nu skal vi være endnu mere ambitiøse – både når det kommer til vores natur, såvel som vores klima.

Danmark skal være verdens grønneste land.

I nat angreb USA Syrien sammen med Storbritannien og Frankrig. Situationen i Mellemøsten burde få enhver til at sove dårligt om natten. Læg dertil Trumps utilregnelighed og Putins kynisme. Ja, Assad er et Monster, som vi med alle midler skal bekæmpe, og det er nødvendigt at svare igen, hvis han bruger giftgasser mod sin egen befolkning, men det skal gøres klogt. For hvad er USA's plan? Hvad gør man, hvis Rusland svarer igen? Jeg ved godt, at nogen synes, at løsningen altid kun er hård militær magt. Militær magt kan være nødvendig, misforstå mig ikke, men der må altid ligge en langsigtet plan. Ellers gentager vi fortidens enorme fejltagelser. Se blot på moradset efter Irak-krigen.

Vi er derfor dybt afhængige af forpligtende internationalt samarbejde – ikke mindst i EU, for at kunne løse – ikke blot de sikkerhedspolitiske udfordringerne – men også problemerne med ulighed, klimaforandringer og utryghed på tværs af lande. Og vi skal ikke bare bakke op om internationale konventioner og aftaler, men også videreudvikle dem, styrke dem, tale dem op, så vi kan skabe en mere retfærdig og bæredygtig udvikling i verden.

Vi har brug for at stå sammen.

Ikke mindst om et nyt asylsystem.

Der går ikke længere flygtninge på de danske motorveje, men der er stadig historisk mange mennesker på flugt. Desværre har vi stadig ikke en stærkt fælles og koordineret indsats i Europa. Det er hvert land for sig. Det er uholdbart. En så stor udfordring kræver samarbejde. Det løser nogle lande med pigtråd og maskinpistoler ved grænserne, andre oplever enorme højreskred, og de venstreorienterede partier falder som dominobrikker.

Jeg håber, at den nuværende krise kan munde ud i, at vi får et langt bedre og mere retfærdigt asylsystem. Jeg indrømmer, at det ser svært ud, men det er ikke desto mindre en bunden opgave.

Det nuværende asylsystem er ikke særligt humanistisk. 3.000 børn og voksne druknede sidste år i Middelhavet. Siden år 2000 har 33.000 mistet livet på vejen til Europa. Det er en humanitær katastrofe. Dertil kommer, at det ofte er de mest ressourcestærke flygtninge, der når til Vesteuropa, mens kvinder, børn, handicappede og dem uden ressourcer må blive i nærømråderne.

Målet for en ny og mere humanistisk flygtningepolitik må være, at vi skal hjælpe langt flere, mere retfærdigt og på en bedre måde end i dag. Det handler om mere udviklingsbistand, hjælp til nærømråder, forebyggelse af krig og konflikt, flere kvoteflygtninge direkte fra FN-lejre i nærømrådet, så vi hjælper dem med størst behov og samtidig forbedre vilkårene for langt flere i nærømråderne.

Det er langt mere fair at dreje asylsystemet mere i retning af kvoteflygtninge i stedet for som i dag, hvor muligheden for ophold i Europa bedst nås gennem farefulde flugtruter og ved direkte at troppe op ved den danske grænse. Så kan vi hjælpe langt flere bedre.

Men for at den vej skal lykkes, så skal en ny regering selvsagt igen åbne op for kvoteflygtninge til Danmark.

I går udkom Aage Frandsens erindringer. Udover at være en guldgrube af anekdoter over Aages tid i SF, så skriver Aage noget, som bringer mig videre til den femte udfordring, som det faktisk er jer, SF'ere, der har inspireret mig til at tale om i dag.

I sin erindringsbog, Folkesocialisten, skriver Aage:

”Jeg lærte Højskolesangbogen at kende før Arbejdersangbogen. SF blev også mit parti, fordi det har rødder i både arbejderbevægelsen og højskolebevægelsen eller sagt på en anden måde: SF er ikke kun inspireret af Karl Marx, men i lige så høj grad af den danske selvforvaltningstradition. Denne tradition rummer både respekt for forskellighed og solidaritet. Tænk f.eks. på andelsbevægelsen”.

Passagen leder mig over til den fem vigtige kamp – nemlig kampen for mere demokrati – for at flere beslutninger skal tages tættere på de borgere, der skal leve med dem.

Tidligere var jeg inde på demokratiseringen af hele den økonomiske sfære – altså at vi som lovgivere skal vinde kontrollen tilbage, så man ikke spiller efter egne regler, hvis man hedder Monsanto, Facebook eller Nike. Men hvorfor ikke igen rette fokus mod, at flere skal bestemme mere i deres egen hverdag?

Det kræver, at vi som lovgivere tør gøre plads til, at man kan være med til at træffe reelle beslutninger. Ikke kun være med til at lave sukkerpolitik – nej, vigtige beslutninger.

Jeg kunne godt tænke mig, at vi fik sat medarbejderindflydelse på dagsordenen. Det kunne være ved at gøre det mere attraktivt for virksomhedsejere at overdrage deres virksomhed til medarbejderne. Jeg har ikke nogle forkromede forslag eller færdige svar, men jeg glæder mig til at diskutere det med jer.

Vi har været en del omkring. Sådan er det, når man står her sammen med jer.

Og, ja, vi er efterhånden ved vejs ende. Nu glæder jeg mig til at høre jeres bud på, hvor vi skal lægge vores kræfter de kommende år.

Én ting er i hvert fald sikkert.

Der er brug for en ny kurs, der er brug for NYT HÅB, hvis min datter om 30 år ikke blot skal læse nyheden om at hullerne i ozonlaget nu er fuldstændig lukkede, men også at:

Børnefattigdomen er afskaffet.

At Danmark har mere vild natur med flere arter end for 20 år siden.

At ingen børn forlader folkeskolen uden at kunne læse og regne.

At Danmark har et velfærdssamfund, der ikke efterlader nogen tilbage på perronen.

Ellers frygter jeg, at hun vil banke på min dør og være berettiget gal over, at vi ikke handlede, mens tid var.

Og vi kan jo begynde i det små. Så her fra Landsmødet, vil jeg gerne love jer noget. Vi har længe kritiseret Moderniseringsstyrelsen. Nu skal der rykkes på kritikken. Vi vil allerede i næste uge i Folketinget rejse debatten om, hvorvidt tiden ikke er løbet fra Moderniseringsstyrelsen. Jeg kan se, at Jens Rohde har sat sig i spidsen for et borgerforslag. Og når selv de Radikale kan se galskaben, så er der håb for, at vi snart kan samle flertal for at lukke den og få en styrelse for godt arbejde i stedet.

Det håber jeg, at vi kan samle opbakning til.

Tak for jeres tålmodighed og rigtig godt landsmøde til jer alle.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialistisk Folkeparti

Relateret

Pia Olsen Dyhrs tale ved Socialistisk Folkepartis landsmøde
25. marts 2017

Pia Olsen Dyhrs tale ved Socialistisk Folkepartis landsmøde
16. april 2016

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/pia-olsens-dyhrs-tale-ved-sfs-landsmoede-2018>